

# Eierskapskontroll av kommunens eierstyring og eiermelding

---

**Behandles i utvalg**

Kontrollutvalget i Midtre Gauldal kommune

**Møtedato**

08.06.2023

**Saknr**

23/23

**Saksbehandler** Eva J. Bekkavik

**Arkivkode** FE-037, TI-&58

**Arkivsaknr** 22/237 - 7

---

**Forslag til vedtak**

Kontrollutvalget tar rapporten til orientering og legger den frem for kommunestyret med følgende innstilling:

1. Kommunestyret tar rapport fra generell eierskapskontroll til orientering.
2. Kommunestyret ber kommunedirektøren legge til rette for:
  - At kommunestyret kan vedta en eierskapsmelding i henhold til kommunelovens § 26-1 i inneværende valgperiode.
  - At eierskapsmeldingen, i kommende valgperioder, blir lagt frem for kommunestyret innen ett år etter konstituerende møte.
  - Tilstrekkelig folkevalgtopplæring om eierstyring innen ett år etter konstituerende møte.
  - Gode rapporteringsrutiner til kommunestyret om selskapenes virksomhet og resultat.
  - Etablere system og rutiner for oppfølgingen av kommunens generelle retningslinjer for eierstyring.
3. Kommunestyret ber kommunedirektøren gi kontrollutvalget skriftlig tilbakemelding om hvordan punkt 2 i vedtaket er fulgt opp innen 30.10.2023

**Vedlegg**

Rapport - Generell eierstyring

**Saksopplysninger**

Kontrollutvalget og kommunestyret har gjennom utarbeidelsen og vedtak av plan for eierskapskontroll for 2021 - 2024, lagt premissene for eierskapskontroller ut 2024. På kontrollutvalgets møte 3. november 2022 bestilte utvalget en eierskapskontroll av kommunens eierstyring og eiermelding.

Revisor har utarbeidet følgende problemstillinger for eierskapskontrollen:

1. Har kommunen system og rutiner som sikrer folkevalgt styring og kontroll over eierinteressene?  
Hovedproblemstillingen er besvart gjennom følgende delproblemstillinger:
  1. Får kommunestyret tilstrekkelig opplæring og informasjon om eierstyring?
  2. Er roller, ansvar og myndighet for eierstyring tilstrekkelig avklart?
  3. Oppfyller kommunens eierskapsmelding lovkrav og hensikt?
  4. I hvilken grad har kommunestyret fastsatt målsettinger for eierskapet i selskapene?
  5. Får kommunestyret tilstrekkelig informasjon om virksomhet og resultat i selskapene?
2. Har kommunens generelle retningslinjer for eierskap, ledelse og kontroll blitt fulgt opp ?

**Metode**

For å innhente informasjon om utøvelsen av eierskapet har alle kommunestyremedlemmer fått en spørreundersøkelse, det er gjennomført separate intervju med kommunedirektør og ordfører. Kommunens eierskapsmelding, delegeringsreglement og andre saker med betydning for eierstyringen er gjennomgått. Kommunedirektøren har svart på konkrete spørsmål knyttet til oppfølgingen av kommunens generelle retningslinjer for eierstyring.

## Revisors vurderinger

- Det har ikke blitt gjennomført tilstrekkelig opplæring om eierstyring.
- Kommunen etterlever anbefalingen om at sentrale folkevalgte bør velges som eierrepresentanter.
- Roller, ansvar og myndighet i eierskapssaker er ikke tilstrekkelig avklart for dagens kommunestyre.
- Kommunikasjonen mellom eierrepresentantene og kommunestyret lider av mangler.
- Hverken lovkravet eller kommunestyrets vedtak om behandling av kommunens eierskapsmelding er fulgt opp så langt.
- Gjeldende eierskapsmelding tilfredsstiller lovkravene til innhold.
- I denne valgperioden har ikke eierskapspolitikken vært forankret i noen brede politiske prosesser.
- Kommunens eierskapsmelding er i liten grad egnet til å skape oversikt og bevissthet om eierstyring.
- Formålet med eierskap i det enkelte eierskap er angitt, men dette er svakt forankret hos dagens kommunestyre.
- Kommunen har ikke noen faste rapporteringsrutiner til kommunestyret om selskapenes virksomhet og resultat.
- Revisors konklusjon om kommunens oppfølging av egne retningslinjer for eierskap, ledelse og kontroll av selskap er lagt inn i en tabell i punkt 4.3 i rapporten.

## Revisors konklusjon

1. Har kommunen system og rutiner som sikrer folkevalgt styring og kontroll over eierinteressene?  
Revisjonens hovedkonklusjon er at kommunen i liten grad har system og rutiner som ivaretar hensynet til at kommunestyret skal kunne utøve overordnet styring og kontroll med eierinteressene. Dette er basert på delkonklusjoner for fem tema med hver sine problemstillinger:
  1. Får kommunestyret tilstrekkelig opplæring og informasjon om eierstyring?  
Revisjonen har konkludert med at kommunestyret ikke har fått tilstrekkelig generell opplæring og informasjon, og har anbefalt kommunen å ta tak i dette ved begynnelsen av neste valgperiode.
  2. Er roller, ansvar og myndighet for eierstyring tilstrekkelig avklart?  
Kommunen har gode og tydelige ordninger for hvem som skal utøve eierstyringen, og når det må innhentes mandat fra kommunestyret. Revisjonen har imidlertid inntrykk av at ordningene er svakt forankret hos dagens kommunestyre, og vi savner faste rutiner for hvordan innkallinger og protokoller fra eierorganene blir formidlet til politiske organ.
  3. Oppfyller kommunens eierskapsmelding lovkrav og hensikt?  
Kommunens eierskapsmelding fra 2018 har et innhold som tilfredsstiller lovkravene. Eierskapsmeldingen skal behandles av kommunestyret minst én gang i valgperioden, og så langt er ikke dette lovkravet oppfylt. Dermed har heller ikke hensikten med bestemmelsen, - at kommunestyret skal ha oppdatert oversikt og bevissthet om eierinteressene, blitt ivaretatt. Revisjonen har anbefalt at eierskapsmeldingen blir behandlet innen utløpet av valgperioden, og at kommunen vurderer syklusen for fremtidige revideringer.
  4. I hvilken grad har kommunestyret fastsatt målsettinger for eierskapet i selskapene?  
Det nåværende kommunestyret har ikke fastsatt motiv og målsettinger for det enkelte eierskap. Vurderingene i eierskapsmeldingen fra 2018 er dermed svakt politisk forankret.
  5. Får kommunestyret tilstrekkelig informasjon om virksomhet og resultat i selskapene?  
Kommunen har ikke faste rapporteringsrutiner, noe som kan føre til fragmentert og mangelfull informasjon om selskapene. Revisjonen har anbefalt kommunen å vurdere om det bør innføres faste rutiner for å bote på dette.

I eierskapsmeldingen fra 2018 ble det fastsatt nitten generelle prinsipper for kommunens eierstyring, og revisjonen har svart på følgende problemstilling:

2. Har kommunens generelle retningslinjer for eierskap, ledelse og kontroll blitt fulgt opp? Revisjonen har konkludert med at retningslinjene ikke har blitt fulgt opp på en systematisk måte. Konklusjonen er basert på en undersøkelse av syv av de nitten retningslinjene i kommunens gjeldende eierskapsmelding. Revisjonen har anbefalt kommunen å etablere system og rutiner for hvordan retningslinjene for eierstyring skal følges opp i fremtiden

#### **Revisor anbefaler Midtre Gauldal kommune å:**

- Gjennomføre tilstrekkelig folkevalgtopplæring om eierstyring i begynnelsen av neste valgperiode.
- Behandle en eierskapsmelding som tilfredsstillende lovkravet til innhold innen utløpet av valgperioden.
- Vurdere syklusen for fremtidig revidering av kommunens eierskapsmelding.
- Vurdere rapporteringsrutiner til kommunestyret om selskapenes virksomhet og resultat.
- Etablere system og rutiner for oppfølgingen av kommunens generelle retningslinjer for eierstyring.

#### **Vurdering**

Sekretariatet mener at revisor har svart ut problemstillingene som var satt for eierskapskontrollen og at rapporten gir nyttig informasjon om kommunens generelle eierstyring.

#### **Konklusjon**

Sekretariatet har spisset revisors anbefalinger i forslag til vedtak punkt 2.

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å ta rapporten til orientering og legge den frem for kommunestyret med forslag om at kommunedirektøren følger opp punkt 2 i vedtaket.